

REVAIL-SERIE

KOMEN OM CHRISTUS TE AANBIDDEN

PAULUS MENSONIS

No. 600

December 2023

De brug op de omslag staat symbool voor het doel van het Smytegeelfonds:

Preken uit de tijd van de Nadere Reformatie in het Nederland van de 17e en 18e eeuw overbrengen naar de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands zonder afbreuk te doen aan de geestelijke inhoud.

Zo mag de rijke boodschap van toen onverzwakt doorgegeven worden naar onze tijd, om de gemeente van nu te bouwen in het geloof. Opdat Jezus Christus de brug zal zijn tussen een verloren mensenkind en God.

PAULUS MENSONIS

Van deze prediker heeft de redactie nauwelijks biografische gegevens kunnen vinden. Het enige is een summiere vermelding in het Biographisch Woordenboek van A.J. van der Aa. Daaruit weten we dat Paulus Mensonis van 1631 tot aan zijn dood in 1666 predikant was te Lekkum en Miedum in Friesland.

Hij heeft zijn vermelding waarschijnlijk eraan te danken dat van hem enkele theologische werken zijn verschenen. Het betreft de volgende werken.

- Tien stigtelijke of sinryke predicatien over eenige texten der H. Schrifture, Leeuwarden 1658.
- Christelycke en stichtelycke Meditatien, Leeuwarden 1660.
- Fasciculus, dat is twintig christelijke en stichtelijke bedenkingen over verscheiden texten der Heiliger Schrifture”, Leeuwarden 1662.

Opnieuw een verzoek, want op het vorige kwam geen reactie: Is er een lezer die meer van hem weet? Er komen nog meer preken van hem, dus de redactie houdt zich aanbevolen.

Bron:

A.J. van der Aa, Biographisch woordenboek der Nederlanden, bevattende levensbeschrijvingen van zoodanige personen die zich op eenigerlei wijze in ons vaderland hebben vermaard gemaakt.

De hiernavolgende preek is afkomstig uit: “Fasciculus, dat is twintig christelijke en stichtelijke bedenkingen over verscheiden texten der Heiliger Schrifture”, blz. 251-282. Het boek is uitgegeven te Leeuwarden, in het jaar 1662.

De preek werd zorgvuldig herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

KOMEN OM CHRISTUS TE AANBIDDEN

door

PAULUS MENSONIS

”Waar is de geboren Koning der Joden? Want wij hebben Zijn ster gezien in het Oosten, en zijn gekomen om Hem te aanbidden.”

Matth. 2:2

Inleiding

‘Want het zal geschieden te dien dage, dat de heidenen naar de Wortel van Isai, Die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn’ - zo profeteert Jesaja in hoofdstuk 11 van zijn boek (vs. 10).

De vervulling van deze profetie horen we in deze geschiedenis. We horen hier immers dat de heidenen naar Christus als de Wortel van Isai zullen vragen. Daarvoor zijn ze vanuit het

Oosten naar Jeruzalem gereisd, met het doel de nieuwgeboren Koning van de Joden te zoeken, te aanbidden en Hem hun gaven te offeren. Dat hebben we in de vorige preek behandeld toen we spraken over de komst van de wijzen in Jeruzalem. We gaan nu verder om het vervolg te verklaren, namelijk wat er in Jeruzalem gebeurd is. Mattheüs spreekt dan eerst over de vraag die de wijzen stellen. Die vraag luidt: Waar is de geboren Koning der Joden? Hoewel de ogen van Izak dof geworden waren zodat hij niet meer kon zien, toch kende hij zijn zoon Jakob. En hoewel voor deze magiërs nog niet het volle licht was opgegaan, toch kenden ze Christus al als de ware Jakob, want ze vroegen: ‘Waar is de geboren Koning der Joden? Want wij hebben Zijn ster gezien.’ Zij vragen niet of er een koning geboren is of niet, want daar twijfelen ze niet aan. Ze vragen alleen waar Hij was en wat de gezegende plaats was waar deze bijzondere geboorte had plaatsgevonden. Ze waren namelijk van mening dat de geboorte van zo’n belangrijke

Vorst niet onbekend kon zijn bij hen die Hem al zoveel honderden jaren hadden verwacht. En dat vooral omdat Hij niet alleen *bij* hen maar *vanuit* hun midden was geboren.

Zij vragen het eenvoudigweg en voor ieder hoorbaar, en verbergen dus niet de reden van hun aankomst. Ze vragen naar iets wat ieder kan weten, alsof ze wilden zeggen: Waar is Hij die onlangs geboren is als Koning van de Joden? We weten namelijk door een duidelijk teken dat Hij geboren is, want toen we ver weg in het Oosten waren, hebben we Zijn ster gezien, die op Zijn geboorte wijst. We weten dus dat Hij geboren is tot nut en tot heil van mensen van allerlei slag. We zijn wel vreemdelingen, maar we hebben de reis gemaakt om Hem te aanbidden en aan de nieuwe Koning onze bewijzen van eerbied te tonen.

Ze noemen dan twee redenen waarom zij naar Hem vragen:

1. het zien van een ster;
2. de wens om Hem te aanbidden.

1. Het zien van de ster

Wat de eerste reden betreft, ze zeggen dat ze Zijn ster in het Oosten hebben gezien. Die ster kondigt Zijn komst aan en maakt duidelijk dat Hij in het vlees gekomen en geboren is.

God handelt niet met alle mensen op dezelfde manier en brengt hen ook niet op dezelfde manier tot de kennis van de zaligheid. In alles past Hij Zich aan bij de mens; en naar wat Hij in de mens vindt, gebruikt Hij dingen die voor die persoon bekend zijn. Dat is heel geschikt om deze mensen op een zachte en liefelijke manier te trekken en te lokken.

Zo sprak Christus met de Samaritaanse vrouw naar aanleiding van het water in de put over het geestelijke en hemelse water (Joh. 4:7 en 10), en vanuit het beeld van de tarweoogst sprak Hij over de oogst van het Evangelie (Joh. 4:35).

Naar aanleiding van het voedsel voor het lichaam sprak Hij over het voedsel voor de ziel (Joh. 6:27). En toen de discipelen vis gevangen hadden, sprak Hij over het vangen van mensen (Luk. 5:10). Ter wille van de gasten nam Hij op de bruiloft te Kana de gelegenheid waar om water in wijn te veranderen (Joh. 2:7-9).

De Joden wilden graag dat hun profeten indruk op hen maakten door hun tekenen, wonderlijke zaken, dromen, visioenen en openbaringen; en daarom heeft ook de Heere Jezus hiervan gebruikgemaakt in Zijn onderwijs voor hen. De Perzen en Chaldeeën, die veel waardering hadden voor de sterrenkunde, schreven veel toe aan de sterren. Vanuit hun bedrevenheid in deze wetenschap hadden zij voorspeld dat er een wonderlijke verandering in de wereld zou plaatsvinden.

Aan deze mensen nu heeft God de geboorte van Zijn Zoon laten weten. Dat deed Hij niet door een engel, niet door een profeet, niet door een visioen, maar door een helder schijnende ster die voor hen uit ging als een gids om hen

tot Christus te brengen. Een kerkvader zegt dat dit voor hen paste, omdat het voor hen bekend en vertrouwd terrein was. Ze zeggen dat ze deze ster in het Oosten gezien hadden, wat heel goed overeenkomt met wat de profeet Bileam had gezegd (Num. 24:17). Ze zeggen hiermee dus dat ze een vreemde ster gezien hadden die buiten de normale orde en het gewone patroon verschenen was; een ster die, zo zeggen ze, ons doet weten dat er onder u een Koning geboren is.

Het is niet nodig hier te gaan discussiëren over wat voor een ster dit geweest is. Het is in ieder geval niet geloofwaardig dat het een engel geweest is die in de gedaante van een mooie ster aan de wijzen verschenen is; dat is overigens wel de mening geweest van Augustinus en andere kerkvaders. We geloven dit niet, omdat engelen altijd gesproken hebben wanneer ze verschenen. Deze ster blijft echter stom en spreekt helemaal niet. Bovendien zegt Mattheüs duidelijk dat het een ster geweest is

en geen engel. Nog veel minder mag gezegd worden dat het de Heilige Geest geweest is Die in deze gedaante verschenen zou zijn, zoals Hij daarna wel in de gedaante van een duif verscheen (Matth. 3:16). Het is ook niet een van de sterren van het firmament geweest of een van de planeten. Nee, het is een bijzondere, een vreemde, een heel buitengewone ster geweest.

Dat blijkt op verschillende manieren.

Allereerst uit haar *plaats*. Die was veel lager dan van de andere sterren, en ze stond juist stil boven de plaats waar Christus geboren was. Een kerkvader zegt dat ze daardoor een verkondiger, een boodschapper van de geboorte van Gods Zoon was. Ze lichtte de wijzen voor en bracht hen op de juiste weg naar Bethlehem. God heeft die ster laten schijnen om de geboorteplaats van Zijn lieve en welbeminde Zoon aan te wijzen. Dat het een heel bijzondere ster was, blijkt ook uit haar *loopbaan*. Die was namelijk rechtuit en niet in een boog zoals bij

de andere sterren gebruikelijk is. De andere sterren lopen aan het firmament allemaal vanuit het oosten naar het westen, maar deze ster is voor de wijzen *van het oosten naar het zuiden* gegaan, zoals de vuurkolom het volk Israël door de woestijn leidde en 's nachts licht verspreidde (Ex. 13:21-22). De bijzonderheid van de ster blijkt ook uit zijn *tijdsduur*. Ze heeft éénmaal geschenen, maar nadat ze haar werk gedaan had, is ze verdwenen. Deze ster is alleen aan de wijzen getoond, en daarvóór en daarná nooit meer gezien. En ten slotte blijkt het buitengewone ook uit haar *helderheid*, want ze scheen overdag, terwijl de andere sterren alleen 's nachts schijnen. Een kerkvader is van mening dat het een ster was die het met zijn glans en schoonheid won van de zon. En Augustinus zegt dat het een voortreffelijke 'sprake Gods' is geweest, een ster die nooit tevoren verschenen is, een ster die de heerlijkheid van God verkondigde en door haar ongewone glans het ongewone baren door een maagd aangaf. Toen deze ster ophield te

schijnen, is het Evangelie in de gehele wereld verschenen.

Ik zal hier nog enkele woorden citeren uit een brief die Ignatius aan de gemeente van Efeze schreef. Deze ster, zegt hij, heeft zich in een heerlijke glans getoond, een glans die alle andere sterren die ooit geschenen hebben, ver overtrof. Het licht ervan was onuitsprekelijk en dan was er nog de grote verwondering bij allen die haar zagen over het feit dat het hier een nieuwe ster betrof. Alle andere sterren, met de zon en de maan, hielden haar gezelschap, terwijl zij met haar bijzondere helderheid alle andere sterren véér te boven ging. Zo zei Ignatius het. Naast vele andere profetieën over de komst van Christus vindt men ook deze uitspraak in het werk van een zekere heidense auteur: ‘Een fel schitterende ster zal hem aanwijzen.’ Toen een bekende Romeinse dichter deze woorden las maar niet begreep, paste hij die toe op Julius Caesar, die zichzelf hield voor een zoon van de godin Venus.

Andere heidense schrijvers die in diezelfde tijd geleefd hebben, vertellen dat alle wijze astronomen en kenners van het firmament zich over deze ster buitengewoon verwonderd hebben. Als een aandenken hebben de Romeinen binnen de stad Rome een gedenkteken in de vorm van een metalen ster opgericht, met als opschrift: ‘Deze ster wordt door heel de wereld geëerd.’ Ze hadden beter kunnen schrijven: Hij Die door deze ster wordt aangewezen, wordt in heel de wereld geëerd. De kerkvader Origenes schrijft dat een stoïcijnse filosoof en een deskundige astronoom naar het Joodse land gereisd zijn om deze wonderlijke ster te zien. Ze waren met de Chaldeeuwse sterrenkijkers van mening dat dit zo’n wonderbaarlijk verschijnsel was dat zij als hun mening uitspraken: ‘God is uit de hemel gekomen om de mensen goed te doen.’

2. De wens om Christus te aanbidden

1. Nu kan de vraag gesteld worden hoe deze wijzen, hoe deskundig ze ook waren in hun

kennis over de loop van de sterren, hebben kunnen weten dat deze nieuwe ster wees op een nieuw geboren Koning. Het antwoord is dat deze kennis en stellige zekerheid in hen niet zomaar ontstaan is door hun astrologische kennis en wetenschap, maar dat andere factoren een rol speelden.

- Er was al lang geleden in alle heidense landen in het Oosten een gerucht verspreid dat uit het Joodse volk een voortreffelijke koning zou opstaan, die alle landen en koninkrijken aan zich zou onderwerpen.
- Bovendien was nu meer dan tweehonderd jaar geleden de Heilige Schrift vanuit het Hebreeuws in het Grieks vertaald - toen de meest algemene taal - in opdracht van de koning van Egypte. De Schrift werd nu dus ook door heidenen gelezen, zodat de belofte van een Koning en Messias ook hun enigszins bekend was.
- De wijzen hadden van de heidense profeet Bileam, over wie Mozes schreef, begrepen dat er een ster zou opgaan uit Jakob, een

scepter uit Israël (Num. 23 en 24). En omdat er nu een nieuwe ster is verschenen, denken ze aan de oude profetie en gaan ze naar Judea, terwijl de ster hen begeleidt.

Maar, geliefde gemeente, dit alles zou onvoldoende geweest zijn als hier niet de inwendige trekking en verlichting van de Heilige Geest bij was gekomen. De Geest onderwees hen en getuigde in hun hart dat door deze bijzondere ster de komst van een Koning werd aangeduid. Hoe zouden ze immers anders geweten hebben dat deze ster op een Koning wees, ja, een Koning der Joden, als hun dit niet op een buitengewone manier was geopenbaard?

2. De tweede reden waarom de wijzen naar een nieuw geboren Koning vragen, is het feit dat ze Hem willen aanbidden. Ze zeggen dat ze gekomen zijn om Hem te aanbidden, dat wil zeggen: Hem als een Koning alle eer bewijzen zoals een goede burger past - iets wat ze ook gedaan hebben. Maar omdat Hij geen gewone

aardse, maar een geestelijke en hemelse Koning was, wilden ze Hem ook aanbidden. Deze aanbidding vond bij de Perzen plaats in de vorm van een eerbiedig knielen met een daarbij passende groet, zoals bij andere volken de gewoonte is om iemand te omhelzen of, zoals bij ons, de hoed af te nemen. Ze kenden Hem toen nog niet als de Zoon van God, maar ongetwijfeld is hun kennis over Hem daarna toegenomen en zijn ze als ware erfgenamen van de zaligheid in het geloof van de Zaligmaker meer en meer bevestigd.

Wat is dit voor Bethlehem een grote schande! De wijzen kwamen uit het Oosten om Hem te aanbidden, terwijl dit stadje Hem verwierp en Hem niet aannam. En dat terwijl de inwoners van Bethlehem Joden waren en de wijzen heidenen! Deze wijze mannen geven ons dus het voorbeeld mee *om de geboren Christus met grote ijver en vlijt te zoeken.*

Kijk eens met hoe grote liefde, ijver, zorg en met hoe groot verlangen de wijzen Christus

zoeken! Zo gauw ze immers de ster in het Oosten hadden gezien en door God krachtig in hun harten getroffen waren - wat doen ze dan? Ze staan direct klaar en kunnen ook geen ogenblik meer rusten tot ze de reis zijn begonnen. Ze zadelen, om zo te zeggen, hun paarden, ze nemen geld en andere dingen mee zoveel ze denken nodig te hebben. Ze sparen geen kosten, zien tegen geen enkele moeite op en reizen meer dan honderdvijftig mijlen tot eer van en in gehoorzaamheid aan deze Koning. Hoe vroeg ze ook in Jeruzalem arriveren, ze willen weten en vragen dan ook waar de nieuwgeboren Koning te vinden is. 'We hebben immers', zo zeggen ze, 'in het Oosten Zijn ster gezien.' Daarom willen ze de Vorst van deze ster ook met hun lichamelijke ogen aanschouwen, namelijk Christus Jezus Zelf, want Hij is de krachtige verlichting en vertroosting voor de heidenen. Ze rusten dan ook niet totdat ze Hem in Bethlehem vinden. En zo horen ook wij geen enkele gelegenheid voorbij te laten gaan om Christus te zoeken,

opdat we Hem mogen vinden, en na Hem gevonden te hebben, mogen belijden en mogen vasthouden.

De Kerk had Christus, haar Bruidegom, verloren - zo lezen we in Hooglied 3. De bruid zocht Hem, maar vond Hem niet. Ze was daarom ingespannen bezig om Hem te vinden. Ze ging in de stad van de ene naar de andere wijk en van de ene straat naar de andere. Ze vroeg het aan de wachters - de leraars van de gemeente - en zei: 'Hebt u Hem gezien, Die mijn ziel liefheeft?' En als ze zo aanhoudt, vindt ze Hem ten slotte.

Zoek de Heere met heel uw hart en met heel uw ziel, zegt Mozes in Deuteronomium 4. 'Zoek Mij', zegt de Heere, 'Ik ben de HEERE, Die gerechtigheid spreekt, Die rechtmatige dingen verkondigt' (Jes. 45:19). Zoek de Heere, uw God, en kom vrezende tot Hem en Zijn goedheid - dat is de boodschap van Hosea in zijn profetie, hoofdstuk 3:5. Dezelfde profeet zegt in het tiende hoofdstuk dat het tijd is de

Heere te zoeken.

Dit zoeken is ook voor ons heel hard nodig!

Waarom? Luister:

- Wij kunnen God niet buiten Christus om, maar alleen in Hem werkelijk zoeken en vinden. ‘Niemand komt tot de Vader, dan door Mij’, lezen we in Johannes 14:6. ‘Door Hem hebben wij beiden de toegang door één Geest tot de Vader’ (Ef. 2:18).
- Heel de schat van alle geestelijke en hemelse goederen is ons door de Vader in Hem bereid en wordt ons in Hem voorgehouden, zodat wij niets daarvan zonder Hem kunnen ontvangen. ‘Uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade’ (Joh. 1:16), dat wil zeggen: de ene na de andere overvloedige genade. Het is immers het welbehagen van de Vader geweest dat in Hem alle volheid wonen zou (Kol. 1:19).
- Als wij Hem zoeken, zullen we Hem ook vinden; maar als we dat niet doen, zullen we Hem ook niet vinden. Zoekt en gij zult vinden, zegt de Heere Jezus. ‘Ik heb de

Heere gezocht, en Hij heeft mij geantwoord, en mij uit al mijn vrezen gered', zegt David in Psalm 34. 'Ik heb lief, die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden' - dat zijn de woorden van Christus Jezus in Spreuken 8:17. En de profeet Azaria, de zoon van Oded, zei tegen koning Asa: 'Zo gij Hem (de Heere) zoekt, Hij zal door u gevonden worden' (2 Kron. 15:2).

- Om te gaan zoeken behoren we vooral te worden aangespoord omdat Christus ons eerst gezocht heeft, toen wij Hem niet kenden, niet aan Hem dachten en niet naar Hem vroegen. We lezen immers in de Schrift: 'Ik ben gevonden door hen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden aan hen, die naar Mij niet vroegen' (Jes. 65:1, Rom. 10:20).
- Ten slotte moeten we erop letten hoe gemakkelijk het voor ons gemaakt wordt. Wij behoeven niet ver over zee of door zandvlakten te reizen. We behoeven door Gods genade niet ver te lopen, we hoeven

geen moeite te doen of kosten te maken, we hoeven ons niet in gevaren te brengen, zoals de wijzen uit het Oosten die Hem in Jeruzalem en Bethlehem kwamen zoeken. Hij Die zĳ van zo ver moesten komen zoeken, namelijk Jezus Christus, hebben wĳ binnen onze landsgrenzen, in onze steden, in onze dorpen, in onze kerken, in onze huizen - want Hij is altijd bij ons. ‘Zie, Ik ben met u al de dagen tot de voleinding der wereld’ (Matth. 28:20). We kunnen ook op elk moment tot Hem komen, overdag en ’s nachts, omdat de Heere altijd bereid is om ons te verwachten, te ontvangen en naar ons te luisteren; behalve wanneer wij te laat komen! We kunnen dit ook doen op elke plaats, in elk land en in elke landstreek waar wij wonen, omdat Hij overal tegenwoordig is en de gehele wereld vervult. Dit zoeken kan ook door allerlei mensen gedaan worden, door blinden, doven en lammen en alle anderen, want het is geen lichamelijk maar een geestelijk werk dat niet met ons

lichaam maar door ons hart gebeurt. Als wij Hem zoeken, is dat ook een teken of bewijs van onze liefde tot Christus, want wij zoeken gewoonlijk alleen die dingen die we liefhebben of grote waarde voor ons hebben. Dat maakt de bruid in het Hooglied wel duidelijk met de woorden die we al eerder van haar hebben aangehaald.

Maar waar moeten wij Christus dan zoeken en waar is Hij te vinden? Wij hoeven om Christus te zoeken en te ontvangen niet naar Scherpenheuvel in Brabant te reizen , ook niet naar Compostella in Spanje en evenmin naar Rome in Italië of zelfs naar Jeruzalem, alsof Christus daar beter gediend en aangebeden kan worden dan in ons eigen vaderland.¹ Het is voor God niet belangrijk of men nu in Jeruzalem of andere plaatsen geweest is. Daardoor wordt men voor Hem niet

1 In Scherpenheuvel (België) wordt nog steeds op hoogtijdagen een grote processie gehouden ter ere van Maria. De pelgrimsroute naar Santiago de Compostella in Spanje is eveneens heel bekend en wordt door heel veel mensen gelopen.

aangenamer, want de plaats heiligt de godsdienst niet, maar de godsdienst de plaats. Het is beter de waarheid te horen in een spelonk dan leugens in een prachtig gelegen plaats; het is beter God te dienen in een stal dan Hem te lasteren in een koninklijk paleis. We hoeven Christus ook niet te zoeken in de woestijnen, in de monnikscellen van de kloosters, want ook daar is Hij niet te vinden (Matth. 24:26).

Ook hoeven we Hem niet te zoeken onder onze vrienden en familieleden. Het is verkeerd om Christus te zoeken door de mening en het advies van vrienden te volgen en hun godsdienstige richting aan te nemen zoals zij gedaan en ons aangeraden hebben. ‘Ga gij uit uw land, en uit uw maagschap, en uit uws vaders huis’, zei de Heere tegen Abraham (Gen. 12:1). ‘Vergeet uw volk en uws vaders huis, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; omdat Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neer’, lezen we in Psalm 45:11-12. Ja, als iemand zijn vader, en moeder, en vrouw,

en kinderen, en broeders, en zusters liefheeft boven Mij, is Mij niet waardig - zo zegt Christus (Matth. 10:37, Luk. 14:26).

Wij moeten Christus zoeken, zegt Augustinus heel treffend, maar niet op straat waar de ijdelheid overheerst en niet in de rechtszalen waar grote twist is. We moeten Christus zoeken, maar niet in de raadzalen van de wereld waar list en sluwheid de overhand hebben. We moeten Christus zoeken, maar niet in de scholen van de wereldse filosofen waar oneindig veel verkeerde meningen verkondigd worden.

Maar waar moeten we Christus dan wel zoeken en vinden? We moeten Hem zoeken in het geestelijke Jeruzalem, in het geestelijke Bethlehem; dat wil zeggen: in Zijn gemeente, in Zijn heiligdom, in de raad van de vromen, in de plaats waar men de lofstem hoort en de wonderen van God vertelt. Daar woont Hij, daar regeert Hij. De duivel is wel heerser in deze zondige wereld, maar Christus regeert

Zijn gemeente en daar zijn de tekenen van Zijn gunst en Zijn genadige aangezicht. Hij heeft beloofd bij Zijn Kerk te willen wonen, en Hij wil zijn waar twee of drie in Zijn Naam bijeen zijn. Daarom wordt de gemeente ook het huis van Christus genoemd, Zijn tempel.

De leviet uit Richteren 17 dwaalde rond en zocht een geschikt huis en de overste kocht het Romeinse burgerrecht voor een grote som geld. Hoeveel te meer moeten wij dan naar dat geestelijke huis zoeken dat het meest geschikt en het allerbeste is, waarin de grootste en meest uitnemende rechten, voorrechten en vrijheden te verkrijgen zijn! Daarom moet Hij steeds opnieuw gezocht worden in Zijn heilig Woord en in de sacramenten, want daarin wordt Hij ons geopenbaard en aangeboden. ‘O, gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij de waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; voor wier ogen Jezus Christus tevoren geschilderd is geweest, onder u gekruisigd zijnde?’

Zoals de herders en nu ook deze wijzen hem in Bethlehem en in de kribbe zochten, zo moeten

wij Hem in Zijn gemeente en in Zijn Woord en sacramenten zoeken.

Maar hoe moeten wij Hem daar zoeken? En hoe zoeken we op de goede manier, zodat we Hem ook mogen vinden? Luister dan!

- We moeten Hem *eendrachtig* zoeken. De Heere gebiedt eendracht, Hij heeft die lief en Hij beloont die ook. Door eendracht zal men Hem vinden.
- We moeten Hem ook vol *ijver* zoeken. Daarom zei David met het oog daarop: ‘Des morgens, Heere, zult Gij mijn stem horen; des morgens zal ik mij tot U richten, en wacht houden’ (Ps. 5:4). En ook zei hij: ‘O God, Gij zijt mijn God! Ik zoek U in de dageraad’ (Ps. 63:2). En de Kerk zegt daarop: ‘Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken’ (Jes. 26:9).
- Dit zoeken moet ook gebeuren met een oprecht *geloof* in Zijn Naam. Dat verenigt ons met Hem en doet ons in al Zijn weldaden delen.

- Het kan ook niet zonder *bekering* en een heilig leven. ‘Eenieder die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid’ (2 Tim. 2:19).
- Ook zijn vurige *gebeden* nodig om in gemeenschap met de Heere te leven; bidden en zoeken vallen hier immers samen! ‘Zoekt de Heere, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is’, zegt Jesaja in zijn profetie (Jes. 55:6).
- Dit zoeken moet ook niet laat, maar juist *vroeg* gebeuren, zonder daar eerst nog over na te denken en het langer uit te stellen. Dit moet u doen vóór het te laat is en de deur van de genade gesloten wordt. Er is namelijk een tijd van genade én een tijd waarin die genade er niet meer is; een tijd waarin de Heere gevonden kan worden én een tijd waarin dat niet meer kan. Dat wil David ook duidelijk maken in Psalm 95 waar hij zegt: ‘Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhard uw hart niet’ (vs. 7-8). Hij lijkt te willen zeggen: Morgen zal het te laat zijn, maar nu, nu is de Heere met Zijn genade te vinden.

- U moet ook niet flauwtjes maar juist heel *vlijtig* en vurig zoeken. ‘Wees niet traag in het benaarstigen. Wees vurig van geest. Dien de Heere’, zegt Paulus (Rom. 12:11). Dat is nu het lopen van de bruid naar Christus, waar Hooglied 4 over spreekt.
- Dit zoeken moet ten slotte niet zo nu en dan, met horten en stoten gebeuren, en niet alleen maar voor een bepaalde periode, maar voortdurend en met *volharding*. En dan mogen we niet rusten vóór we Hem gevonden hebben. ‘Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat, en ziet naar wat achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods’, zegt de Heere Jezus Zelf (Luk. 9:62). Wie Christus zó zoeken, zullen Hem zeker vinden, zoals Hij Zelf beloofd heeft.

Als we niet zo zoeken, zal de verschrikkelijke dreiging van God in Amos 8:11-12 zeer zeker over ons komen: ‘Zie, de dagen komen, spreekt de Heere Heere, dat Ik een hongersnood in het land zal zenden; niet een hongersnood naar brood, noch

dorst naar water, maar om te horen de woorden des Heeren. En zij zullen zwerven van zee tot zee, en van het noorden tot het oosten; zij zullen omlopen om het woord des Heeren te zoeken, maar zullen het niet vinden.’

De Heere Christus dreigt hiermee de verstokte Joden in Mattheüs 12:42, als Hij zegt: ‘De koningin van het zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en het veroordelen; want zij is gekomen van het einde der aarde, om te horen de wijsheid van Salomo; en ziet, meer dan Salomo is hier!’

Deze woorden mag men ook werkelijk wel toepassen op het voorbeeld van deze wijzen uit het Oosten. Ze kwamen immers van de uiterste einden van het Oosten om de Messias te zoeken. Daarom zullen zij in de jongste dag tegen ons opstaan, ons beschuldigen en ons veroordelen vanwege onze traagheid. Die traagheid heeft ons in slaap gehouden, terwijl er zo’n helder Licht schijnt en zo’n grote zaligheid ons nabij is.

Deze mensen waren heidenen, die helemaal geen kennis van Christus hadden; en ze hadden niet van Hem gehoord en konden ook niet weten wat en hoe groot de zaligheid was die de mensen door Christus zou worden toegebracht. Wij zijn christenen, uit christelijke ouders geboren en opgevoed in het christelijke geloof. We horen dagelijks de prediking over Christus - of dat is althans mogelijk - en daarom hebben wij ook een veel grotere kennis over Christus en Zijn weldaden; die kennis behoren we althans te hebben!

Aan de wijzen was alleen maar een ster verschenen, die hun de Christus aanwees, maar aan ons is de Zon der gerechtigheid verschenen (Mal. 4:2), die helder en duidelijk schijnt en al in Zijn heilig Evangelie was geopenbaard.

De ster wees hen op Christus die in Zijn kribbe lag, een Kind zonder glorie, zonder macht, in armoede en nederigheid. Het heldere licht van het Evangelie wijst ons op Christus, waar Hij is in de hoogste hemelen, in onsterfelijkheid, heerlijkheid en majesteit aan de rechterhand

van Zijn Vader. Hij heeft de macht om ons zó te maken als Hij is en om onze vernederde lichamen aan Zijn verheerlijkte lichaam gelijkvormig te maken in onsterfelijkheid, eer en heerlijkheid.

Daarom horen we ons wel erg te schamen dat wij ons door de wijzen laten overtreffen in hun grote ijver. We moeten ons schamen als wij trager zouden zijn dan zij om de Heere Christus te zoeken. Zij hebben zo'n geringe gelegenheid niet voorbij laten gaan, terwijl wij Hem zo dichtbij ons hebben en Hij ons zo helder voor ogen wordt gesteld.

De ster die hier aan de wijzen uit het Oosten verschijnt en onder leiding waarvan zij de nieuwgeboren Koning gezocht en gevonden hebben, is een mooi beeld van de Heere Christus. Hij is immers de Ster uit Jakob, de Opgang uit de hoogte, de Zon der gerechtigheid, het Afschijnsel van de heerlijkheid van de Vader en het waarachtige Licht dat in de wereld gekomen is en ieder verlicht.

Wie zich door deze Ster, de Heere Christus, laat leiden, in Zijn licht wandelt en Hem volgt, zal niet in de duisternis wandelen, maar mag het Licht des levens hebben.

Daarom wordt Hij door de profeet Jesaja en door de oude Simeon een Licht tot verlichting van de heidenen genoemd. Jesaja zegt dan ook tegen de kerk van het Nieuwe Testament: 'Maak u op, wordt verlicht, want uw Licht komt, en de heerlijkheid des Heeren gaat over u op. Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de Heere opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. En de heidenen zullen tot uw licht gaan, en koningen tot de glans, die u is opgegaan' (Jes. 60:1-3).

Onder dit Licht en deze heerlijkheid die over de christelijke gemeente opgaan, mogen we dus niemand anders verstaan dan Christus Jezus, de Zoon van de levende God. Hij is het Licht der wereld dat de harten van de uitverkorenen verlicht met de ware kennis van God; en daarom wordt Hij door de profeet in die plaats

ook Jehova of Heere genoemd.

Wie onder ons er dan ook maar naar verlangt om verlicht te worden, moet naar deze Ster, tot dit Licht gaan en bidden: ‘Reinig mijn duistere ogen!’ En laat ieder van ons die Hij verlicht heeft, Hem daarvoor danken; en laten we dan de werken van de duisternis afleggen en de wapenen van het Licht opnemen. Laten we wandelen, terwijl we het Licht hebben, opdat de duisternis ons niet omringt. Wie in de duisternis wandelt, weet niet waar hij heen gaat. Terwijl we dan het Licht hebben, laten we daarin geloven, opdat we kinderen van het Licht mogen zijn en hier in deze wereld schijnen als lichten te midden van een krom en verdraaid geslacht. Dat is immers het doel van ons leven: hier te mogen blinken als de zon, de maan en de sterren in het Koninkrijk van de Vader; zie Matth. 13:43.

Toepassing

1. In deze wijzen zien we een voorbeeld van een vrijmoedige belijdenis van de Naam Jezus, want ze vragen: Waar is de geboren Koning van de Joden?

Ik geloof, zegt David in Psalm 116, en daarom spreek ik. Dat woord wordt door Paulus toegepast op alle gelovigen, omdat we ‘dezelfde Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook’ (2 Kor. 4:13).

Christus Zelf spreekt hierover, want Hij zegt: ‘Die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is. Maar zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, die zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader, Die in de hemelen is’ (Matth. 10:32-33). Ook Paulus laat zich hierover horen, want hij stelt in Romeinen 10:20: ‘Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met de mond belijdt men ter zaligheid.’ Het geloof in het

hart en de belijdenis met de mond kunnen niet van elkaar gescheiden worden. De Geest Die Gods kinderen heiligt, doet dat immers naar ziel en lichaam. Hij heiligt zowel de tong en de mond om Christus te *belijden*, als het hart om in Hem te *geloven*. Daarom zijn beide zaken nodig en ook een plicht voor alle ware discipelen van Christus. Petrus vermaant eveneens alle christenen als hij in 1 Petrus 3:15 zegt dat wij aan ieder die dit van ons vraagt, rekenschap moeten geven van de hoop die in ons is. Al deze plaatsen in de Bijbel zijn helder en krachtig genoeg om een godvrezend hart dat hongert en dorst naar zijn zaligheid, van de waarheid hiervan te overtuigen.

Dan zijn er ook nog de voorbeelden waar Gods Woord vol mee staat. Zoals de apostel aangeeft, is Christus Zelf ons hierin voorgegaan, want Hij heeft onder Pontius Pilatus de goede belijdenis afgelegd voor vele getuigen (1 Tim. 6:13). Toen Pilatus aan Hem vroeg of Hij een Koning was, zei Hij: ‘Ik ben het, want hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld

gekomen, opdat Ik aan de waarheid getuigenis geven zou' (vgl. Joh. 18:37). Dit is nu dat vrijmoedige belijden en leren.

De discipelen hebben Hem hierin nagevolgd, want - zo zegt Petrus - 'wij hebben geloofd en bekend dat Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God' (Joh. 6:69). Toen het Sanhedrin in Jeruzalem Petrus en Johannes het bevel gaf in het geheel niet te spreken of te leren in de Naam van Jezus, antwoordden ze dat ze het niet konden laten om te spreken over wat zij gezien en gehoord hebben. Toen Paulus voor de stadhouder Felix stond, beledigde hij de hoop die in hem was en getuigde hij 'dat er een opstanding der doden wezen zal, beiden der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen' (Hand. 24:15). En in Romeinen 1:16 schreef hij dat hij zich niet schaamde voor het Evangelie van Christus, want het is een kracht Gods tot zaligheid voor ieder die gelooft.

Van de gemeente van Pergamus staat geschreven dat zij de Naam van Christus heeft hooggehouden en het geloof in Hem niet heeft

verloochend, hoewel ze woonde daar waar de troon van de satan stond. Dat was in de dagen dat Antipas, een getrouwe getuige van Christus, bij hen gedood was; zie Openbaring 2:12-13. Let er vooral eens op met hoeveel vuur David van deze belijdenis getuigde. In Psalm 22 zegt hij: 'Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen; in het midden der gemeente zal ik U prijzen.' En in Psalm 35 klinkt het: 'Zo zal ik U loven in de grote gemeente; onder machtig veel volk zal ik U prijzen.' In Psalm 40 zegt hij het opnieuw: 'Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente'; en dat herhaalt hij in Psalm 119: 'Ook zal ik voor koningen spreken van Uw getuigenissen en mij niet schamen.' Lees ook het getuigenis dat in Hebrreeën 11:35-39 gegeven wordt.

Wat hebben ook de martelaren niet op vele manieren de dood moeten ondergaan vanwege de belijdenis van hun geloof! De geschiedenissen hierover doen de haren te berge rijzen! Maar toch werden zij door de Geest, Die een Geest van vertroosting en

versterking is, gesterkt en tot het einde toe bij de belijdenis bewaard. Dat is wel gebleken bij Mozes (Ex. 4), Jesaja (Jes. 6), Stefanus (Hand. 7) en bij zoveel andere belijders en martelaren.

2. Daarom moeten alle volgelingen van Nicodemus, de zogenaamde Nicodemieten, bestraft worden. Zij komen in de nacht en niet overdag naar Christus toe. Dat houdt in dat ze wel met hun hart willen geloven tot rechtvaardigheid, maar met de mond willen ze geen belijdenis doen tot zaligheid. Zij willen wel dat Christus hen zal belijden voor Zijn Vader Die in de hemelen is, maar zij willen Christus niet belijden voor de mensen hier op aarde. Zij zouden graag de dingen scheiden die God samenvoegt, maar ze beseffen niet dat de Geest als een vuur niet alleen het hart van de mens doet ontvonken om te geloven, maar ook zijn tong losmaakt om Christus openlijk te belijden.

Anderen zijn er die, zoals Christus zegt, zich schamen voor de mensen. Maar dat is niet

anders dan een vorm van hoogmoed van het hart! Zou men zich moeten schamen voor wat goed is voor een mens? Men behoort zich toch juist te schamen voor dingen die slecht en onzedelijk zijn! Wat is er echter eerlijker voor God en voor de mensen dan Christus, de Zaligmaker in Wie wij geloven, ook met de mond te belijden?

Weer anderen laten dit na, want ze zijn bang dat hun ouders of vrienden daar boos om worden. Van die ouders zouden ze erfgenamen kunnen zijn en van hun vrienden zouden ze mooie dingen kunnen krijgen ... Daarom spreken ze er maar niet over. Christus zegt echter van hen: 'Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mij niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mij niet waardig' (Matth. 10:37; en ook: 'Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en broeders en zusters, (...) die kan Mijn discipel niet zijn' (Luk. 14:26).

Nog weer anderen zijn bang dat hun eer, hun hoge positie, hun rijkdom en aardse bezittingen te kort zullen komen en geschaad zullen worden. Zo was het bij Nicodemus, die als het ware hinkend en half verlamd tot Christus kwam als een vogel in de nacht. De reden daarvoor was dat hij als een man van groot aanzien en overladen met veel rijkdom en eer, bang was van al deze dingen beroofd te worden. Een man met een lege portemonnee, reist zonder vrees; het spreekwoord zegt dan ook: ‘Een wandelaar zonder geld, reist zonder vrees door ’t veld.’ Maar zo gaat het niet met iemand die heel rijk is, zoals Nicodemus, die als overste van het volk nogal wat te verliezen had. We lezen in Johannes 12 dat velen uit de oversten in Hem geloofden, ‘maar om der Farizeeën wil beleden zij het niet, opdat zij uit de synagoge niet zouden geworpen worden. Want zij hadden de eer van de mensen lief, meer dan de eer van God’ (vs. 42-43). Soms is er de vrees dat men het leven zal verliezen, maar ... indien iemand tot Mij

komt en niet haat zijn vader en moeder ... ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn! We moeten weten dat ons niet méér eer kan overkomen dan wanneer we lijden omwille van Christus en Zijn Naam. De apostelen hebben zich daarover verblijd, en daarom was Paulus in Jeruzalem niet alleen bereid om gebonden te worden, maar ook om te sterven voor de Naam van de Heere Jezus (Hand. 21:13).

Romanus, een voortreffelijke Romeinse edelman, was, omdat hij een christen was, veroordeeld om door middel van het zwaard onthoofd te worden. Hij zat op zijn knieën al klaar om de slag te ontvangen, maar toen kwam er snel een bode aangelopen die de boodschap bracht dat keizer Julianus aan Romanus het leven geschonken had. Toen hij dit hoorde, werd hij heel bedroefd en zei: ‘Och, Romanus is het niet waard dat hij met zijn bloed aan de waarheid getuigenis zou geven.’

We erkennen natuurlijk ook wel dat het leven in zichzelf aangenaam is, en het is ook zo dat

de mens huid voor huid, en al wat hij heeft, zal geven voor zijn leven (Job 2:4). We moeten echter in de allereerste plaats bedenken dat wij dan pas écht ons leven behouden als wij omwille van Christus het aardse verliezen. ‘Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen, maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal het vinden’ (Matth. 16:25).

We gaan afsluiten. Laten we ons om niets wat in de wereld is, laten afschrikken om de Naam van Christus te belijden. En als we Hem beleden hebben, laten we Hem dan nooit verloochenen, al zou het onze welvaart of zelfs ons leven kosten. Laten we daarin de voorbeelden van alle vrome martelaren navolgen, ja van alle heiligen in alle tijden. Laten we de onwankelbare belijdenis van de hoop die in ons is, vasthouden zonder daarvan af te wijken of ons daarvan te laten wegvoeren. Denk aan de woorden van Christus: ‘Wees getrouw tot de dood, en Ik zal u geven de kroon

des levens' (Openb. 2:10). Laten we tegen Christus zeggen wat Ithai destijds tegen David zei: 'In de plaats waar mijn heer de koning zal zijn, hetzij ten dode, hetzij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn' (2 Sam. 15:21). Laten we zeggen wat Ruth tegen Naomi zei: 'Alleen de dood zal scheiding maken tussen mij en u.' Laten we altijd tot God bidden om Zijn genade en de kracht van Zijn Heilige Geest, opdat we mogen volharden en de kroon mogen wegdragen.

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING "SMYTEGELT-FONDS"

Voorzitter
Ds. J.A. Kloosterman, Lunteren

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
"Smytegeltfonds", Putten

Abonnement: € 14,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl

